

RIKSADVOKATEN

Det kongelige Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres referanse:

22/3305

Vår referanse:

23/838 - 16 / GKL009

Dato:

07.08.2023

Høring – modernisering av regelverket for innkreving

Det vises til høringsbrev 17. april d.å. med oversendelse av høringssak om modernisering av regelverket for innkreving. Vi beklager en kort oversittelse av høringsfristen (4. august d.å.).

Høringssaken er omfattende, og gjelder i all hovedsak temaer som ligger utenfor riksadvokatens ansvarsområde. Ved gjennomgang av de to høringsnotatene har vi konsentrert oss om forslag som kan ha konsekvenser for strafferettspleien, og det gis enkelte kommentarer til noen av disse.

Til notatet "Etablering av ett utleggstrekk og modernisering av utleggsprosessen i tvangsfullbyrdelsesloven"

For bøter og inndragningskrav er foreldelsesfristen regulert i straffeloven, henholdsvis i § 97 og § 99, og foreldelseslovens regler om fristavbrudd og ny frist kommer ikke til anvendelse. Foreldelse har imidlertid ikke betydning for utleggstrekk som er etablert for kravet forut for foreldelsesfristen, se likelydende regulering i bestemmelsenes annet ledd. Dagens regulering innebærer med andre ord at et utleggstrekk besluttet før foreldelse inntreffer, løper videre.

I høringsnotatet punkt 9.17.2 foreslås det endringer som innebærer at utleggstrekk ikke kan gi dekning for bøte- og inndragningskrav etter at kravene er foreldet etter fristene i §§ 97 og 99 første ledd, selv om utleggstrekk er etablert før dette.

Begrunnelsen for endringsforslaget er at andre endringer i innkreivingsregelverket "vil kunne innebære at bøter og inndragningskrav utilsiktet får en betydelig *lengre* foreldelsesfrist reelt sett enn i dag". Så vidt vi kan se, vil endringen innebære en *dårligere* mulighet for dekning enn i dag, men dette er ikke adressert i høringsbrevet. Sett hen til den kriminalpolitiske oppmerksomheten om (særlig) inndragning av utbytte, bør dette vurderes nærmere. Vi har samtidig merket oss at forslaget ikke berører utleggspant etablert før kravet ble foreldet, slik at denne inndrivelsesmuligheten fortsatt vil bestå. En viser for øvrig til høringsuttalelse fra Oslo statsadvokatembeter.

Til notatet "Lov om innkreving av statlige krav mv."

Etter gjeldende regler er det Justis- og beredskapsdepartementet som har myndighet til å ettergi *inndragning* og *saksomkostninger* ilagt i straffesak. Søknader om benådning av *bot* behandles av Kriminalomsorgsdirektoratet, Justis- og beredskapsdepartementet og eventuelt Regjeringen. I høringsnotatet punkt 10.2.5.7 foreslås det at kompetansen til å ettergi saksomkostninger legges til "innkrevingsmyndigheten", på lik linje med de fleste andre offentlige krav. Det er ikke foreslått endringer for søknader om benådning av bøter eller ettergivelse av ilagt inndragning. Riksadvokaten har ikke innvendinger til forslaget, men gjør oppmerksom på at personer som søker ettergivelse av saksomkostninger, ofte samtidig søker om ettergivelse av inndragning og/eller benådning av bot. Det bør vurderes om slike søknader skal behandles samlet.

I punkt 9.5.2.3 (s. 161) foreslås det å oppheve hjemmelen i påtaleinstruksen § 30-7 til å ilegge *gebyr* ved forsinket betaling av bøter, og at bøter i stedet skal omfattes av den generelle bestemmelsen om forsinkelsesrente. Vi har ikke innvendinger til dette, men gjør oppmerksom på at forslaget ikke synes gjenspeilet i punkt 24 (oversikt over foreslåtte forskriftsendringer), der det bare er § 30-7 *sjette* ledd som er foreslått opphevet.

I punkt 17.3. foreslås det å avkriminalisere manglende betaling av bidrag, ved at bidragsinnkrevingsloven § 33 første ledd oppheves. Riksadvokaten har ikke nevneverdige motforestillinger mot dette. For ordens skyld gjør en oppmerksom på at avkriminalisering vil medføre at andre lands myndigheter ikke vil kunne be om at norske myndigheter overtar en utenlandsk straffesak om manglende betaling av bidrag. Etter lov om overføring av straffesaker, og konvensjonen artikkel 7 nr. 1, er det en forutsetning for overføring av straffesaker at det aktuelle forholdet er straffbart også etter det anmodede lands rett. Slike begjæringer kommer fra tid til annen, men riksadvokaten er ikke bekymret for at det å måtte avslå slike begjæringer generelt vil vanskeliggjøre rettslig samarbeid med land som opplever å få avslag.

I tilknytning til høringsnotatet punkt 8.5 bemerkes følgende: Ved vurdering av om botlagte skal sone en subsidiær fengselsstraff, er det helt sentralt om vedkommende har betalingsevne, jf. straffeprosessloven § 456 annet ledd. Påtalemyndigheten har ved denne vurderingen behov for opplysninger fra innkrevingsmyndigheten. En legger til grunn av forvaltningsloven gir tilstrekkelig hjemmel for utlevering av relevante opplysninger, men vi benytter anledningen til å påpeke at det også må legges til rette for at relevante opplysninger faktisk utleveres. I forbindelse med et pågående arbeid med utarbeidelse av rutiner for behandling av saker om bøtesoning, er riksadvokaten blitt oppmerksom på at dette pr. i dag er en utfordring.

Runar Torgersen
førstestatsadvokat

Guri Lenth
førstestatsadvokat

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur